

Aftale om
styrket viden- og teknologioverførsel

mellem

regeringen (Socialdemokratiet, Venstre
og Moderaterne) og Danmarksdemokraterne, So-
cialistisk Folkeparti, Liberal Alliance, Det Konser-
vative Folkeparti, Dansk Folkeparti, Radikale
Venstre og Alternativet

26. januar 2026

Præambel

Forskningsmæssige nybrud og styrket innovationskraft er en forudsætning for, at vi kan løse de store samfundsmæssige udfordringer, Danmark står over for, og at vi fortsat kan skabe vækst og arbejdspladser.

Draghi-rapporten (2024) understreger, at EU's konkurrenceevne er under pres, og at EU skal styrke sin innovationskraft, skabe bedre adgang til kapital og styrke forskningsinstitutionernes rolle som motorer for innovation og videnbaseret vækst.

Danske universiteter yder et væsentligt bidrag til dansk innovation og kan måle sig med de bedste i EU. Der er dog potentiale for, at universiteterne kan blive endnu bedre til at omsætte forskning og viden til innovation og iværksætteri og til at kommercialisere viden sammenlignet med globalt førende universiteter.

Med iværksætteraftalen har regeringen og et bredt flertal i Folketinget på den baggrund aftalt at styrke grundlaget for at skabe flere videnbaserede iværksættere, bl.a. ved at skabe bedre rammer for samspil mellem universiteter og virksomheder og at skabe et ensartet og effektivt system for videns- og teknologioverførsel (techtrans). Som opfølgning på iværksætteraftalen nedsatte regeringen i februar 2025 en taskforce for styrket viden- og teknologioverførsel. Taskforcen har haft til opgave at komme med anbefalinger til, hvordan der kan skabes et mere ensartet og effektivt system for viden- og teknologioverførsel fra universitet til virksomhed, og hvordan der ved at ændre campusloven kan skabes bedre muligheder for fysisk samlokation på campus, bl.a. for at private aktører bedre kan udnytte eksisterende forsknings-, test- og demonstrationsfaciliteter. Taskforcen offentliggjorde sin rapport den 13. november 2025.

Aftalepartierne er enige om, at taskforcens anbefalinger imødekommes og implementeres. Aftalepartierne er i den forbindelse enige om en implementering af de anbefalinger fra taskforcen, som kræver lovgivningsmæssige ændringer i hhv. universitetsloven, lov om offentlige forskningsinstitutioners kommercielle aktiviteter og samarbejde med fonde (herefter techtransloven) og lov om opfindelser ved offentlige forskningsinstitutioner (herefter forskerpatentloven). Det er samlet set ambitionen, at de danske forskningsinstitutioner i højere grad end i dag skal danne rammen for internationalt førende innovative miljøer, hvor forskningen bliver kommercialiseret og er med til at skabe flere virksomheder. Danmark skal være med til at sætte nye standarder for, hvordan dette bedst kan realiseres.

Derudover er aftalepartierne enige om, at de videregående kunstneriske uddannelsesinstitutioner på Uddannelses- og Forskningsministeriets område (Arkitektskolen Aarhus, Designskolen Kolding og Det Kongelige Danske Kunstakademis Skoler for Arkitektur, Design og Konservering) også omfattes af forskerpatentlovens anvendelsesområde. Dette har til formål at sikre en mere ensartet regulering på tværs af området for opfindelser ved offentlige forskningsinstitutioner og dermed understøtte og forbedre mulighederne for erhvervs-mæssig nyttiggørelse af offentlig forskning. Dette uanset om opfindelserne eller andre immaterielle frembringelser udspringer af forskningsaktiviteter fra de offentlige forskningsinstitutioner, der er omfattet af forskerpatentloven i dag, eller fra forskningsaktiviteter, der udspringer fra de videregående kunstneriske uddannelsesinstitutioner.

Aftalepartierne noterer sig, at erhvervsakademierne, professionshøjskolerne og de maritime videregående uddannelsesinstitutioner også spiller en vigtig rolle i forhold til at understøtte innovation og entreprenørskab, herunder i videreudviklingen af innovationsdistrikter.

1. Innovation og iværksætteri som formålsbestemt opgave for universiteterne

Offentlig forskning indtager en stadigt vigtigere rolle som drivkraft for dansk innovation og konkurrenceevne. Det er en positiv udvikling, som skal fortsætte og accelereres. Erfaringen fra globalt førende vækstregioner

peger på, at universiteterne kan spille en endnu større rolle for innovation og etablering af nye vækstvirksomheder, end de i dag gør i Danmark. Der er således et uudnyttet potentiale for at nyttiggøre viden og skabe flere virksomheder med afsæt i dansk uddannelse og forskning.

For at indfri potentialerne har taskforcen anbefalet at modernisere lovgivningen om universiteternes viden- og teknologioverførsel, herunder bl.a. tydeliggøre universiteternes opgave med innovation og iværksætteri.

Aftalepartierne er enige om, at *innovation og iværksætteri fremover skal være en formålsbestemt opgave* ved at:

- Justere formålsbestemmelsen i universitetsloven, så det fremgår, at det er en formålsbestemt opgave for universiteterne at bidrage til innovation og etablering af videnbaserede virksomheder baseret på deres uddannelses- og forskningsaktiviteter.

2. Bedre rammer for iværksætteri og erhvervssamarbejde på campus

Universiteterne skal have de bedst mulige rammer for at understøtte iværksætteri og erhvervssamarbejde på campus. Internationalt førende byer og regioner inden for innovation og iværksætteri har typisk stærke universiteter og forskningsmiljøer, hvor der er et tæt samarbejde med iværksættere og virksomheder på eller omkring campus. Det er ambitionen, at der på de danske universiteters campusområder skal udvikle sig ambitiøse innovationsdistrikter, der samler studerende, forskere, iværksættere, virksomheder og investorer med henblik på at understøtte idéudveksling og tværsektorielle gennembrud.

Aftalepartierne er enige om at skabe *bedre rammer for iværksætteri og erhvervssamarbejde på campus* ved at:

- Ændre techtransloven, så universiteterne generelt, både universiteter under statens huslejeordning (SEA-ordningen) og universiteter med bygningsselveje, gives:
 - Muligheder for at udleje lokaler direkte til virksomheder i forbindelse med aktiviteter relateret til universitetets formål, herunder forskerparker. Det vil være op til universiteterne at fastsætte prisniveau og periode for udlejning til virksomheder, men det skal ske inden for rammerne af statsstøttere reglerne. Universiteterne har fortsat ansvar for at prioritere økonomisk ansvarligt. De skal fortsat sikre fuld omkostningsdækning ved udlejning, dog med mulighed for undtagelse for tidlige forskningsbaserede virksomheder. Det skal muliggøre, at spinouts og tidlige forskningsbaserede virksomheder med lille betalingsevne kan få tilbudt lavere husleje. Universitetets økonomi må fortsat ikke gøres afhængig af lejeindtægten. Det forudsættes, at universiteterne som hidtil skal inddrage sikkerhedshensyn i forbindelse med virksomhedssamarbejder og indgåelse af aftaler om udleje eller fremleje til eksterne parter navnlig i forhold til adgangen til kritisk forskning på universiteterne, jf. bl.a. retningslinjerne for internationalt forsknings- og innovationssamarbejde udarbejdet af Udvalg om retningslinjer for internationalt forsknings- og innovationssamarbejde (URIS).
 - Mere fleksible muligheder for at udleje til serviceerhverv samt udvalgte kulturtilbud. Udlejningen skal fortsat være relateret til universiteternes formål, dvs. uddannelses- og forskningsaktiviteter og have et begrænset omfang. Dvs. der skal fortsat være et dokumenteret behov for det enkelte serviceerhverv hos studerende eller ansatte i tilknytning til uddannelse eller arbejde. Serviceerhverv omfatter – ud over daginstitutioner, caféer, renserier, kiosker eller mindre dagligvarebutikker, som universiteterne allerede kan leje ud til i dag – restauranter. Udvalgte kulturtilbud omfatter konkret museer/videnformidlingstilbud, event- og mødefacilite-

ter og idrætsfaciliteter. Universiteterne har fortsat ansvar for at prioritere økonomisk ansvarligt. De skal fortsat sikre fuld omkostningsdækning ved udlejning, og universitetets økonomi må ikke gøres afhængig af lejeindtægten.

- Mulighed for, at datterselskaber stiftet efter techtranslovens § 4 kan eje en majoritetsandel i forskerparkselskaber.
- Mulighed for at indskyde et højere beløb i datterselskaber stiftet efter techtranslovens § 4, når dette er begrundet i datterselskabets medejerskab i forskerparker.
- Fastsætte i universitetsloven, at universiteterne kan afholde udgifter til aktiviteter om innovation og understøttelse af virksomhedsetablering. De understøttende aktiviteter skal primært være rettet mod studerende, dimittender og videnskabeligt personale, der er tilknyttet universitetet, men universitetet kan også udbyde aktiviteter til øvrige, relevante eksterne aktører. Universiteterne skal fastsætte interne retningslinjer om udbud af sådanne aktiviteter, herunder kriterier for deltagelse. De understøttende aktiviteter skal til enhver tid ligge inden for universitetets formål og være i overensstemmelse med øvrige gældende regelsæt, herunder statsstøttere reglerne. Det forudsættes, at aktiviteterne koordineres med øvrige innovationsudførende aktører, bl.a. Godkendte Tekniske Serviceinstitutter.

Aftalepartierne er enige om, at der gennemføres en evaluering af universiteternes udvidede muligheder for udlejning 3-5 år efter lovændringernes ikrafttræden.

3. Attraktive vilkår ved udnyttelse af opfindelser fra forskningen

Iværksættere og virksomheder skal opleve, at det er enkelt og hurtigt at få adgang til opfindelser og avanceret udstyr hos forskningsinstitutionerne. Derfor skal der være attraktive vilkår og færre administrative barrierer for iværksættere og virksomheder, der trækker på forskningsinstitutionernes resultater og faciliteter. Taskforcen for styrket viden- og teknologioverførsel foreslår i den forbindelse, at der skal være fælles IP-standardaftaler, som alle forskningsinstitutioner i lovgivningen forpligtes til at tilbyde, og taskforcen har i dialog med områdets interessenter fået udarbejdet et sæt af standardaftaler for udnyttelse af universitetsopfindelser, der er målrettet iværksættere og spinouts. Alle universiteter har givet tilsagn om at udbyde dem og om at bidrage til udvikling af yderligere standardaftaler til øvrige målgrupper. Taskforcen anbefaler derudover bl.a., at aftaler om udnyttelse af IP-retigheder skal indgås på lempelige vilkår inden for rammerne af EU's statsstøttere regler, da det ikke er et formål med teknologioverførsel at generere overskud til institutionerne, samt at der fastsættes et hensigtsmæssigt loft for forskningsinstitutioners ejerandel ved indskud af IP-retigheder i spinout-virksomheder.

Aftalepartierne er enige om at understøtte *attraktive vilkår ved udnyttelse af opfindelse fra forskningen* ved at:

- Indsætte bestemmelser i forskerpatentloven om, at universiteterne forpligtes til at tilbyde standardaftaler, og at uddannelses- og forskningsministeren bemyndiges til bl.a. at fastsætte fælles regler om universiteternes aftaler.
- Fastsætte hjemmel i forskerpatentloven og techtransloven til, at universiteterne i særlige tilfælde kan fravige Finansministeriets budgetvejlednings regler om prisfastsættelse ved overdragelse af IP-retigheder til iværksættere mv. og transaktioner med egne datterselskaber, når dette er muligt i henhold til EU's statsstøttere regler.
- Ændre forskerpatentloven, så loftet for institutionernes mulighed for apportindskud i virksomheder i det tilfælde, hvor institutionen modtager betaling eller vederlag i form af ejerandele ved overdragelse af institutionens rettigheder til opfindelser m.v., sænkes til maksimalt 5 pct.
- Præcisere i forskerpatentloven, at principperne for overskudsdeling også finder anvendelse, hvor institutionen efter at have forsøgt kommercialisering tilbageleverer retten til opfindelse til den ansatte, der har gjort opfindelsen.

- Etablere hjemmel i forskerpatentloven til, at institutionerne med henblik på erhvervsmæssig nyttiggørelse kan erhverve immaterielle rettigheder til andre frembringelser, der ikke vil kunne patenteres efter patentloven eller registreres som brugsmodel efter brugsmodelloven, men som kan sidestilles med en opfindelse i økonomisk eller teknologisk henseende. Det gælder f.eks. know-how, forretningsmodeller og frembringelser omfattet af ophavsretsloven, designloven, lov om mønsterbeskyttelse eller lov om plantenyheder
- Skabe hjemmel i forskerpatentloven til at udbetale vederlag i form af overskudsdeling til arbejdstagere, der har bidraget til sådanne frembringelser.

4. Stærkere broer fra universiteterne til kapitalmarkedet

For at iværksættelse, herunder forskningsbaserede iværksættelse, kan skalere deres forretningsmodel og tiltrække private investeringer, er det nødvendigt med adgang til risikovillige lån og tålmodige egenkapitalinvesteringer. Der er således brug for at understøtte videnbaseret innovation i verdensklasse gennem en velfungerende bro mellem forskning og kapitalmarked. Flere startups fra forskningen skal udvikle sig til scaleups og globale markedsaktører. Taskforcen for styrket viden- og teknologioverførsel anbefaler i den forbindelse, at universiteterne via egne datterselskaber gives bedre mulighed for medejerskab af risikovillige investeringsfonde som alternativ til selv at tage ejerandele i startups.

Aftalepartierne er i forlængelse af anbefalingerne fra taskforcen enige om at understøtte *stærkere broer fra forskningsinstitutionerne til kapitalmarkedet* ved at:

- Ændre techtransloven med henblik på at give universiteternes datterselskaber mulighed for at investere via anbringelse af kapital (likvide midler) i fonde, der er omfattet af lov om forvaltere af alternative investeringsfonde m.v. Dog skal det være en forudsætning, at datterselskabernes investeringer følger markedsinvestorprincippet, så datterselskabernes indskud ikke får karakter af statsstøtte.
- Ændre techtransloven, så universiteternes datterselskaber ud over kapitalindskud i nystartede virksomheder også kan yde lån, som efterfølgende kan konverteres til ejerandele. Dog bør datterselskabernes ejerandel i startupvirksomheder ikke kunne overstige 15 pct. af virksomhedens samlede ejerandele. I dag kan datterselskaberne i princippet have en bestemmende ejerandel i virksomhedens første leveår.